

N:o 178.

Af herr **J. Nilsson** i Sorröd, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t*
angående förslag till allmän pensionering.

Den tanken att i en framtid så kunde ordnas, att alla Sveriges inbyggare vid en framskriden ålder kunde erhålla ett årligt understöd i form af liffränta eller pension, har länge utgjort ett önskningsmål inom de arbetande och mindre bemedlade klasserna, såväl som ock att en sådan anordning af många i ekonomiskt afseende bättre lottade skulle med tillfredsställelse emotas. Men för att hinna ett sådant mål, som vore någorlunda effektivt, borde nog anordning vidtagas redan vid barnens födelse eller under dess första lefnadsår.

Enligt statistiken, och med beräkning af 10-årsperioden 1885—1894, födas inom vårt land årligen 134,775 lefvande barn, hvaraf enligt dödlighetsberäkningen skulle vid ett års ålder återstå cirka 117,214. Om nu af statsverkets medel afsattes till hvarje barn, som uppnått ett års ålder, 25 kronor, skulle härför en utgiftspost från statsverkets sida erfordras af 2,930,350 kronor, eller i rundt tal 3,000,000 årligen. Hade härjemte barnens föräldrar obligatorisk skyldighet att för samma ändamål erlægga 10 kronor till hvarje barn, som uppnått ett års ålder — för medellösa kommunen — så skulle häraf uppstå en summa af 1,172,140 kronor, eller i rundt tal 1,200,000 kronor, och tillsammans med statsverkets tillskott 4,200,000 kronor, och deraf en grundfond af 35 kronor på hvarje individ vid ett års ålder uppkomma.

Då nu enligt dödlighetsberäkningen icke fullt 60 % uppnår en ålder af 50 år, skulle de medborgare, som uppnå denna ålder, härigenom kunna beredas en årlig liffränta eller pension — som med afseende på många mindre bemedlade, åtminstone i någon mån, komme

att motsvara lefnadsbehovet — och den tid en gång inträda, att nöden för lifvets uppehälle bland den äldre fattiga befolkningen skulle vara mindre känbar, på samma gång fattigvårdstungan blefve betydligt underlättad.

Att en sådan utgift från statens sida icke heller vore illa använda medel, vågar jag lifligt hoppas, och kanske skulle efter hand den tid komma, att många utvandringslystna skulle betänka sig mer än en gång, innan de, för att gå okända öden till mötes i främmande verldsdelar, lemnade ett fosterland, som på detta sätt sörjt för deras ålderdom.

Om nu 50 år kunde anses såsom den tidpunkt, då lifränta eller pension skulle utfalla, kapitaliseradt efter de 35 kronor, som vid ett års ålder utgjorde hvarje individs grundfond, jemte andel af den vinst, som uppkomme genom alla de dödsfall, som inträffa före 50:de lefnadsåret, beräknadt efter de 25 kronor staten afsatt för hvarje individ; hvaremot de 10 kronor, som inbetaltes af föräldrar eller kommun, torde kanske efter sin kapitalisering kunna utbetalas till anhöriga såsom begravningshjälp för personer, som afledo före 50:de lefnadsåret; dock borde, för att äfven denna fond skulle få någon betydelse, ej utbetalning ske för barn, som ej uppnå en viss ålder t. ex. 12 å 15 år, då det intill denna tid åligger föräldrarne i allmänhet att sörja för deras barn.

Det torde äfven vara med rättvisa förenligt, att lifränta eller pension vid 50 års ålder sättes något lägre för att efter uppnådda 55:te eller 60:de lefnadsåret kunna höjas, då arbetskrafterna i allmänhet äro betydligt nedsatta.

De betingelser i öfrigt, som för en sådan anordning äro nödiga, kunna naturligtvis endast genom Kongl. Maj:t uppnås, men torde dock Riksdagen böra besluta om de preliminära bestämmelserna, derest ett skrifvelseförslag kommer att föreläggas Kongl. Maj:t.

På grund af det anförda får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om utarbetande af förslag till en allmän pensionering eller lifränta för alla Sveriges medborgare efter fyllda 50 lefnadsår, kapitaliseradt efter de belopp, som af staten och föräldrar eller kommun för barn af ett års ålder blifvit afsatte.

Stockholm den 27 januari 1898.

Joh:s Nilsson.